

ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ПІДВИЩЕННЯ ФІНАНСОВОЇ СТІЙКОСТІ БАНКІВСЬКОГО СЕКТОРУ КРАЇНИ

Маслій Н. Д.

к.е.н., доцент

Скобелєва А. С.

студентка

Одеський національний університет імені І.І.Мечникова

Питання щодо забезпечення стабільного розвитку та фінансової стійкості банківського сектору країни постійно загострюється відповідно до змін умов нестабільної економічної та політичної ситуації, недосконалої законодавчої бази з метою збереження фінансової стійкості як важливої передумови активізації процесу суспільного відтворення, забезпечення економічного зростання та інвестиційної привабливості країни, необхідно провести оцінку діяльності та виявлення причин погіршення фінансового стану комерційних банків. Зокрема, і фінансова стійкість і стабільність повинні бути не лише короткочасними досягненнями комерційних банків, а стратегією їх розвитку.

Належний рівень фінансової стійкості банків є відображенням їх високоєфективного функціонування, достатнього нарощування фінансових ресурсів та раціонального управління останніми. Проблема забезпечення та підвищення рівня фінансової стійкості банків не є породженням сьогодення, а має корені і в минулому, є досить складною та до кінця нерозв'язаною, вона набуває загальнонаціонального значення не лише для України, але й має місце у розвинутих країнах ринкового типу. Аналіз останніх досліджень і публікацій з даної проблематики дозволяє зазначити, що питанням фінансової стійкості комерційних банків присвячена увага багатьох дослідників: І. В. Макєєвої, Ю. С. Маслеченкова, Н. М. Шелудька, В. П. Пантелєєва, С. П. Халяви.

Фінансова стійкість є маловивченим питанням економічної теорії. Аналіз різних точок зору на поняття фінансової стійкості виявив неузгодженість і неточність щодо його визначення. Отже, фінансова стійкість комерційного банку – це динамічна інтегральна характеристика спроможності банку як системи трансформації ресурсів та ризиків повноцінно (з максимальною ефективністю та мінімальним ризиком) виконувати свої функції, витримуючи вплив факторів зовнішнього та внутрішнього середовища.

З поняттям “фінансова стійкість” тісно пов’язане поняття прибутковості комерційних банків. Стабільний тренд прибутку комерційного банку – це гарантія його кредитоспроможності. Як свідчать дані табл. 1 на початок 2017 року тільки 30,1% банків України додержувались діючих нормативних вимог щодо мінімальної кількості їх статутного капіталу (500 млн. грн.). При цьому, якщо більше 60% державних банків і банків іноземних банківських груп додержуються цієї нормативної вимоги, то статутний капітал 61,3% українських банків з приватним капіталом не досягає і 200 млн. грн.

Таблиця 1

Аналіз банків України за структурою статутного капіталу на початок 2017 року [1-2]

Показники	Розмір статутного капіталу банків України на 01.01.2017			Загальна кількість банків
	до 200 млн.грн	від 201 млн.грн. до 499 млн. грн.	більше 500 млн. грн.	
Кількість банків України, усього, у т.ч.	42(45,2%)	23(24,7%)	28(30,1%)	93(100%)
- державних банків;	2(33,3%)	-	4(66,7)	6(100%)
- банків іноземних банківських груп;	2(8,0%)	7(28,0%)	16(64,0%)	25(100%)
- українських банків з приватним капіталом.	38(61,3%)	16(25,8%)	8(12,95)	62(100%)

Це свідчить про недостатність власного капіталу вітчизняних банків та необхідність прискорення рівня концентрації їх капіталів на основі проведення процедур реорганізації, які забезпечать підвищення рівня капіталізації банківського сектору, у тому числі, як шляхом злиття банків і підвищення рівня концентрації їх капіталу для збереження своїх позицій на фінансовому ринку, так і шляхом залучення до банків додаткового акціонерного капіталу; розроблення банками планів підвищення рівня капіталізації з урахуванням зростання обсягів активних операцій;

покращення якості капіталу та забезпечення достатнього рівня покриття капіталом ризиків, що приймаються банками для забезпечення подальшого розвитку банку. Слід також враховувати, що однією з характерних ознак розвитку банківських систем багатьох розвинених країн світу є підвищення рівня концентрації банківського капіталу на основі консолідації банків [3]. Зазначений процес в Україні ще не набув ознак стійкої тенденції, а як свідчать дані табл. 1 є всі передумови для його розвитку шляхом реорганізації банків на основі реалізації процесів їх злиття, приєднання або перетворення.

Отже, комерційним банком повинна обиратися оптимальна стратегія щодо підвищення фінансової стійкості, за якої забезпечувався б мінімальний рівень прийнятого ризику та збереження ліквідності й платоспроможності. Результати проведеного дослідження показали, що при ефективній реорганізації банківської системи відбудеться досягнення стратегічних і тактичних фінансових цілей окремих банків, підвищиться прибутковість, зменшаться ризики, а в кінцевому підсумку матиме позитивний вплив щодо забезпечення стабільної роботи та фінансової стійкості комерційних банків.

Література

1. Звіт Національного банку України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://bank.gov.ua/doccatalog/document?id=31669311>.
2. Основні показники діяльності банків України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://bank.gov.ua/doccatalog/document?id=34798593>.
3. Маслий Н.Д., Мальченко А.В. Исследование современного состояния банковского сектора / Н.Д.Маслий, А.В. Мальченко // Економічний вісник Запорізької державної інженерної академії . – 2016 – Вип.6 – С. 122-126.